

HLA SA TEL

ZPRAVODAJ
MĚSTSKÉ
ČÁSTI
PRAHA 15

ČÍSLO
2019
ROČNÍK 25
NEPRODEJNÉ

2

WWW.PRAHA15.CZ

SERIÁL O HOSTIVAŘI

Místa, zákoutí, stavby
a ulice Hostivaře

VÁCLAV ROKOS

Hostivařský rodák,
který má o čem vyprávět

JAN KOPEČNÝ

V CENTRU PRAHY UŽ BYCH
BYDLET NECHTĚL!

U INVALIDY – MÍSTO, KDE ZPÍVAL SBOR SMETANA 13. ČÁST

Hostinský a invalida v jedné osobě. Restaurace, kde vznikl nejslavnější hostivařský pěvecký spolek. Od hostinských stolů do Smetanovy síně. Kam chodili na skleničku Kramářovi stoupenci.

Restaurace U Invalidy patří k těm, které čas z hostivařské současnosti už vymazal. Dodnes sice můžeme navštívit dům, v němž fungovala, pivo, víno, kávu ani limonádu v ní už ale nedostaneme. Pokud byste ovšem potřebovali nová vrata, bránu či závoru, pak byste naopak byli na správném místě. Ve Štěrboholské ulici čp. 242 (na rohu s ulicí U Továren) totiž dnes sídlí firma E&P zaměřená přesně na takový sortiment. Právě tady sídlila restaurace U Invalidy, kterou můžeme s klidným srdcem zařadit mezi kulturní místa Hostivaře, a tím pádem také do našeho seriálu. Je totiž přímo spojená s nejslavnějším pěveckým souborem, který v naší někdejší obci působil, se spolkem Smetana.

Hostinec vedl skutečně invalida

Podle ústního svědectví měl hostinec skutečně vést invalida, jemuž chyběla část nohy. Bohužel se nám o jeho totožnosti nic bližšího zjistit nepodařilo, ani zda byl válečným invalidou, což se zdá být pravděpodobné. Hostinec fungoval od dvacátých let a do našeho hledáčku se dostal právě ve spojení se spolkem Smetana, který k Invalidovi svolal ustavující valnou hromadu v roce 1925. Spolek už tehdy za sebou krátkou historii měl.

Základ pěveckého spolku se zformoval již o dva roky dříve, jeho zrod popisuje paní kronikářka Marie Zdeňková: „Začátkem června roku 1923 se usnesli členové bývalé politické organizace Českých socialistů, že založí mužský pěvecký kroužek. Scházeli se ke zpěvu v restauraci Na Radnici, v tzv. zasedací síni. Zpívalo se pod vedením odborného učitele Ludvíka Šaffka až do roku 1924, do poslaneckých voleb. Protože

Majitelem zvláště pojmenované hospůdky byl prý skutečný válečný invalida, jehož jméno neznáme

při volbách byly v této místnosti uloženy volební listiny, nemohli tam zpívat a museli se zpěvem skončit. Po zpěvu se jim však stýskalo, a proto se v červnu 1925 sešlo několik členů a usnesli se, že se pokusí založit v Hostivaři řádný pěvecký spolek. Vylepili plakáty, ve kterých zvali občany se zájmem o zpěv na ustavující schůzku v hostinci U Milionu.“

Obě zmíněné restaurace Na Radnici (tj. U České koruny) i U Milionu už jsou pravidelným čtenářům našeho seriálu dobře známe. Skutečným místem vzniku spolku se ale nakonec stal až námi dnes sledovaný podnik. Právě do hostince U Invalidy zpěváci svolali ustavující valnou hromadu na den 5. září 1925. Více vypátrala znovu paní kronikářka: „Na této valné hromadě bylo řádně zvoleno šest členů do představenstva a čtrnáct členů výboru. Starostou spolku Smetana byl zvolen MUDr. Ludvík Elsnic, sbormistrem učitel Bohuš Vacek a dirigentem účetní Jaroslav Stárek.

Do hospůdky U Invalidy se muselo za dráhu do Štěrboholské čp. 242, restaurace stojí na snímku zcela vzadu po levé straně

Předseda spolku přítomným oznámil, že stanovy spolku osobně předložil řídící učitel v. v. Josef Soukup dne 12. června 1925 zemské správě politické v Praze a usnesením ze dne 16. června 1925 byly schváleny. Vyřízení o zaregistrování došlo dne 3. července 1925. „Pěvecký a hudební spolek Smetana“ tedy oficiálně vznikl dne 16. června 1925 a skládal se z pěveckého a hudebního odboru. Sbormistr Bohuš Vacek zahájil výuku zpěvu a v krátké době začal spolek spoluúčinkovat při různých slavnostech.“

Spolek často vedli učitelé

Spolek i v dalších letech často vedli učitelé (Josef Flanderka, Karel Krupa, Jaroslav Procházka aj.). První zkoušky probíhaly jak U Invalidy, tak také U Milionu. Smetana měl jedenadvacet zpěvaček a třiadvacet zpěváků, během dalších let se ale rozrůstal. Jeho renomé rychle rostlo, vystupoval nejen v místních hostincích, ale také v sokolovně, na významných kulturních akcích (včetně otevření nové sokolovny v roce 1932) a velmi často jezdil i mimo Hostivař.

Prvorepublikový hostinec U Invalidy, později zvaný U Kotků

V polovině třicátých let měl sbor přes osmdesát členů a zpíval jak lidové písně, tak náročnější operní party slavných skladatelů, přičemž vystupovali i v předních pražských sálech (Smetanova síň, Ústřední knihovna). 9. prosince 1951 byl spolek převeden pod Osvětovou besedu v Praze 10, od 27. února 1952 se musel

Dnes ve stejném domě zakoupíte závary či nová vrata (foto Marie Zdeňková)

Sbor Smetana zpíval jak lidové písně, tak náročnější operní party na mnoha scénách v Hostivaři, Praze i širokém okolí

Slavný sbor Smetana měl ustavující valnou hromadu U Invalidy v roce 1925

stát součástí Kulturního klubu ROH v Hostivaři. Fungoval však pod novými hlavičkami až do poloviny šedesátých let.

Ale zpět do restaurace. Ve dvacátých letech nebyl hostinec U Invalidy spojen jen se zpěvem. Z dobové inzerce se nám dochovalo mnoho pozvánek místní organizace tehdy velmi silné strany Československé národní demokracie, později Národního sdružení nebo též Národního sjednocení. Jednalo se o konzervativně-nacionální stranu vedenou prvním československým premiérem Karlem Kramářem, přičemž členem strany byl kupříkladu i jeden z mužů 28. října, ministr financí Alois Rašíň. Restaurace U Invalidy se na přelomu dvacátých a třicátých let stala jedním z míst srazů, jednání, ale i večírků hostivařských příznivců těchto politiků.

Jeden z nejvýznamnějších uměleckých souborů v Hostivaři

Mnoho dalšího o této nevelké hospůdce bohužel nevíme. Víme, že patřila Antónii Uhlířové a ve třicátých letech se přejmenovala na restauraci U Kotků, což je název, který se objevuje ještě v roce 1948, kdy zde SK Hostivař držel valnou hromadu. Tím však naše informace končí. Už pouhá spojitost se vznikem a zkouškami spolku Smetana je velmi zajímavá. Bez nadsázky můžeme tento spolek označit za jeden z nejvýznamnějších uměleckých souborů vzniklých v Hostivaři. Ne-li za ten úplně největší. Už jen proto stojí za to se v našem seriálu U Invalidy zastavit.

● Lukáš Berný, z knihy Toulky Prahou 15